

Vývojová dysfázie

Současná terminologie

- specificky narušený vývoj řeči
- vývojová dysfázie

- **specific language impairment**
- specific language disorder
- developmental language disorder

- spezifische Sprachentwicklungstörung

Symptomatologie specificky narušeného vývoje řeči

- systémový charakter
- projevuje se mnoha příznaky v oblasti řečové i v dalších oblastech neřečových
- nesoulad mezi verbální a neverbální složkou
- zasahuje receptivní i percepční složku řeči v různých jazykových rovinách
- nerovnoměrný rozvoj celé osobnosti

Expresivní forma

- opožděný vývoj oromotoriky – artikulace
- obtíže ve schopnosti verbálně se vyjadřovat
- slova jsou realizována těžkopádně – obtíže s vybavováním slov, substituce
- dysnomie – obtíže s pojmenováním
- obtíže s delším mluvním projevem
- „telegrafická řeč“
- dítě ve věku 2 let neovládá jednotlivá slova a do 3 let netvoří dvouslovné věty

(Dvořák, 2007)

Expresivní forma

- obtíže v růstu syntaxe – pravidel gramatiky
- obtíže s morfologií
- obtíže se sémantikou
- vázne proces rozšiřování slovní zásoby
- aktivní slovník je výrazně nižší

- dítě si své nedostatky uvědomuje
- vyhledává neverbální prostředky komunikace

Receptivní forma

- snížená kvalita sluchové percepce
- převažuje deformovaný aktivní slovník
- slova jsou často pohotově tvořena
- přiměřený mluvní apetit
- obtíže, neschopnost pochopit význam příkazů
- re-auditizace
- zhoršená schopnost reagovat (asi ve věku 1 roku) na běžná slova, pokud není projev podpořen gesty či mimikou

Receptivní forma

- fonémové a hláskové diskriminační obtíže, obzvláště v hluku
- obtíže v dekódování slyšeného sdělení

- žargon
- obtíže s memorováním jmen a míst

- ve srovnání s expresivní formou mnohem častěji přítomné SPU
- rodinní příslušníci jako překladatelé
(Dvořák, 2007)

Dále je třeba rozvíjet

- zrakové vnímání
- sluchové vnímání
- myšlení
- paměť a pozornost
- motorika
- schopnost orientace
- grafomotorika

Cíle intervence zaměřené na intenzivní zapojení rodičů do terapeutického procesu

- rozvoj pozorovacích schopností rodičů
- omezování tendencí k direktivnosti

- učit se adaptovat komunikaci a řeč potřebám dítěte
- učit se vytvářet **aktivní komunikační situace**
- eliminovat negativní chování

Seznam literatury

DVOŘÁK, J. *Logopedický slovník – terminologický a výkladový*. Žďár nad Sázavou, Logopedické centrum: 2007. ISBN 978-80-902536-6-7

DVOŘÁK, J. *Vývojová fonologická porucha*. Žďár nad Sázavou, Logopaedia clinica: 2003. ISBN 80-902536-4-4

DVOŘÁK, J. *Vývojová verbální dyspraxie*. Žďár nad Sázavou, Logopaedia clinica: 2003. ISBN 80-902536-5-2

JEDLIČKA, I., ŠKODOVÁ, E. *Klinická logopedie*. Praha, Portál:2003. ISBN 80-7178-546-6

MIKULAJOVÁ M., RAFAJDUSOVÁ, I. *Vývinová dysfázia*. Bratislava: 1993. ISBN 80-900445-0-6